Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2012

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

An Líon Iomlán Marcanna: 400

DÉARDAOIN, 14 MEITHEAMH — TRÁTHNÓNA, 2.00 go 4.00

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

1. Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa bhosca seo:

2. SCRÍOBH NA FREAGRAÍ UILE SA FHREAGARLEABHAR SEO.

3. CAITHFIDH TÚ TABHAIRT FAOI GACH CEANN DE NA 4 ROINN AR AN bPÁIPÉAR SEO.

Don Fheitheoir amháin

Stampa an Ionaid

Don Scrúdaitheoir amháin

Ceist	Marc
ROINN 1	
ROINN 2	
ROINN 3	
ROINN 4 Ceist 1	
ROINN 4 Ceist 2	
ROINN 4 Ceist 3	
ROINN 4 Ceist 4	
ROINN 4 Ceist 5	
ROINN 4 Ceist 6	
Marc ar an bPáipéar	
Bónas as freagairt trí Ghaeilge	
Iomlán	
Marc ar an Dialann	
Móriomlán	

1. Móriomlán na n-iomlán bun leathanaigh	
2. Móriomlán ar na ceisteanna uile a dícheadaíodh	
3. An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
Nóta: Ní mór don mharc i sraith 3 thuas a bheith cothrom leis an marc sa bhosca 'Marc ar an bPáipéar' thall.	

ROINN 1

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

NÍ MÓR DUIT **DEICH** gCINN DEN FHICHE CEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.
SNA CEISTEANNA INA nIARRTAR ORT TIC ✓ A CHUR SA BHOSCA CUÍ, NÁ CUIR TIC ACH I mBOSCA **AMHÁIN**. **(Tá 8 marc ag gabháil le gach ceist)**

1. B'ainm ar chúirt dlí reiligiúnach sa Phalaistín le linn Íosa é an Sainidrín.

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

2. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'moráltacht' ná ______________________

____

3. Is sacraimint Chríostaí í an Eocairist. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

4. Léigh liosta na bhfoirgneamh reiligiúnach agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Mar shampla duit rinneadh foirgneamh reiligiúnach amháin a mheaitseáil leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aige leis. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Foirgnimh Reiligiúnacha	*Reiligiúin Dhomhanda*
Eaglais	An Búdachas
Mandir	An Chríostaíocht
Mosc	An Hiondúchas
Sionagóg	An tIoslamachas
Teampall	An Giúdachas

Sampla:	*Eaglais*	*An Chríostaíocht*
Freagra:		

5. Sampla amháin de shainchreideamh Críostaí is ea ______________________

____

6. Cabhraíonn coinsias duine leis/léi chun ______________________

____

7. Cé acu **ceann amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas is mó a luaitear Conair na nOcht Rian leis? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Búdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐

8. Sampla den mhaoirseacht i dtraidisiúin reiligiúnacha is ea______________________

____

9. Is iad na Véidí na téacsanna diaga is mó a luaitear leis an Ioslamachas.

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

10. Cé acu **ceann amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas is mó a luaitear féile reiligiúnach Hanukkah leis? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Chríostaíocht ☐ An tIoslamachas ☐ An Giúdachas ☐

11. Duine amháin den dá aspal déag ag Íosa Nazórach ab ea Peadar.
Ainmnigh duine **amháin** eile de dhá aspal déag Íosa. ______________________________

12. Samplaí den mhaithiúnas is ea pardún a thabhairt nó trócaire a thaispeáint.
(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

13. Is saintréith de phobal í an chumarsáid. Luaigh saintréith **eile** de phobal. _______________

____

14. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'ildiachas' ná creideamh in —
(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

a lán déithe ☐ aon Dia amháin ☐

15. An t-ainm a bhí ar shoiscéalaí a scríobh soiscéal faoi Íosa Nazórach ná –
(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Lazaras ☐ Lót ☐ Lúcás ☐

16. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'adhradh' ná ___________________________

____

17. Is iad na Tripitaka na téacsanna diaga is mó a luaitear le **ceann amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Búdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐

18. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'ionracas' ná ___________________________

____

19. Is é an dearcadh atá sa Daonnachas ná nár chóir do dhuine a bheith ag brath ar an osnádúr ná ar chreideamh i nDia agus brí na beatha á lorg aige. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

20. Léigh liosta na siombailí reiligiúnacha agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Mar shampla duit, rinneadh siombail amháin a mheaitseáil leis an reiligiún domhanda is mó a shamhlaítear léi. Déan meaitseáil **amháin** eile:

Siombailí Reiligiúnacha	*Reiligiúin Dhomhanda*
Aum	An Búdachas
Íocón	An Chríostaíocht
Roth Ocht Spóca	An Hiondúchas
Réalta Dháiví	An tIoslamachas
Corrán Gealaí	An Giúdachas

Sampla:	*Íocón*	*An Chríostaíocht*
Freagra:		

ROINN 2

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

ROGHNAIGH **TRÍ** CINN DE NA GRIANGHRAIF SEO A LEANAS AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA AR GACH CEANN ACU. **(Tá 20 marc ag gabháil le gach ceist)**

Ceist 1. Tá an pictiúr seo bunaithe ar chuntas Soiscéil ar aiséirí Íosa.

www.arabchurch.com

A. Roghnaigh rud **amháin** as an bpictiúr a thugann le tuiscint go bhfuil sé bunaithe ar aiséirí Íosa.

____

____

(6 mharc)

B. Cén lá den tseachtain de na laethanta thíos a bhfuair deisceabail Íosa amach gur aiséirigh sé ó mhairbh?

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Dé hAoine ☐ Dé Sathairn ☐ Dé Domhnaigh ☐

(6 mharc)

C. Luaigh bealach **amháin** ina raibh tionchar ag aiséirí Íosa ar na chéad Chríostaithe.

____

____

____

____

(8 marc)

Ceist 2. Is grianghraf é seo de dhuine ag glacadh ama chun machnamh a dhéanamh.

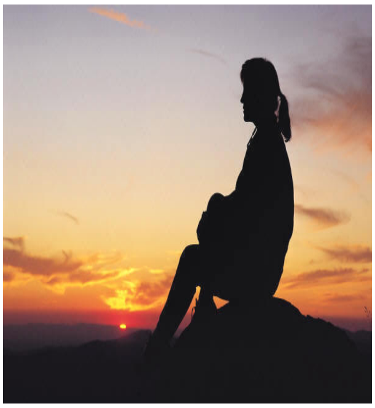

www.gurusoftware.com/images

A. Roghnaigh rud **amháin** sa ghrianghraf seo a thugann le tuiscint go bhfuil an duine seo ag machnamh.

____

____

(6 mharc)

B. I dtraidisiúin reiligiúnacha ciallaíonn 'machnamh'_____

____

____

____

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a bhfuil sé tábhachtach do bhaill de phobal creidimh am a ghlacadh chun machnamh a dhéanamh.

____

____

____

____

(8 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+	=

Ceist 3. **Is grianghraf é seo de dhaoine i bun paidreoireachta.**

www.thecuttingedgenews.com

A. Roghnaigh rud **amháin** sa ghrianghraf a thugann le tuiscint go bhfuil na daoine seo i mbun paidreoireachta.

(6 mharc)

B. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é atá i gceist le hurnaí phobail ná ____________________

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a mbíonn baill de phobal creidimh rannpháirteach in urnaí phobail.

(8 marc)

Ceist 4. **Is grianghraf é seo de dhaoine ag obair ar son an cheartais.**

Curtha in oiriúint ó www.peaceeagle.org

A. Roghnaigh rud **amháin** sa ghrianghraf seo a thugann le tuiscint go bhfuil na daoine seo ag obair ar son an cheartais.

(6 mharc)

B. Tabhair sampla **eile** de bhealach inar féidir le baill de phobal creidimh obair a dhéanamh ar son an cheartais.

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a n-oibríonn baill de phobal creidimh ar son an cheartais.

(8 marc)

ROINN 3

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

Is iontráil dialainne í seo a leanas a dhéanann cur síos ar shearmanas reiligiúnach.

LÉIGH AN IONTRÁIL DIALAINNE GO CÚRAMACH AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA GO LÉIR INA DHIAIDH.

A Dhialann dhílis,

D'fhreastail mé ar an searmanas cuimhneacháin tar éis na scoile inniu. Gach bliain bailíonn daoine le chéile don searmanas seo chun cuimhneamh orthu siúd a bhí mór linn agus a fuair bás. Bhí ionadh orm an líon mór daoine a bhí ann a fheiceáil agus iad bailithe le chéile sa halla don searmanas – daltaí, baill foirne agus tuismitheoirí.

Ag tús an tsearmanais iarradh ar gach duine suí síos go ciúin agus machnamh a dhéanamh faoi gharghaol nó faoi chara mór a fuair bás. Chuimhnigh mé ar Dhaideo agus ar an spraoi a bhíodh againn le chéile. Agus daoine ina suí ansin go ciúin, d'fhéadfainn a dhéanamh amach óna n-aghaidheanna go raibh a gcuimhní ar na daoine a raibh grá acu dóibh go mór ina gcroíthe. Ansin iarradh orainn ainmneacha na ndaoine a rabhamar ag iarraidh cuimhneamh orthu ag an searmanas a scríobh síos ar phíosa páipéir. Chuireamar na píosaí páipéir i gciseáin a leagadh ar bhord mór ag barr an halla. D'éirigh tuismitheoir ina seasamh agus léigh sí dán a bhí scríofa aici, inar ghabh sí buíochais le Dia as na blianta a chaith sí lena fear céile a fuair bás. Ansin fuaireamar go léir coinneal le lasadh. Iarradh orainn cuimhneamh ar na tréimhsí speisialta a thugamar leo siúd a bhí mór linn agus a fuair bás agus buíochas a ghabháil le Dia astu. Tugadh cuireadh dúinn ár gcoinnle a chur ar an mbord ag barr an halla i gcuimhne orthu siúd a raibh grá againn dóibh. Ba nóiméad an-speisialta é dom agus mé sa mhórshiúl ag dul i dtreo an bhoird leis an gcoinneal, i gcuimhne ar Dhaideo. Bhraith mé gar dó arís agus gar do na daoine a bhí timpeall orm. Sheas gach duine timpeall an bhoird go dtí go raibh na coinnle ar fad ar an mbord. Nuair a bhí sé sin déanta, fhill mé ar mo shuíochán agus shuigh mé ansin go ciúin ag éisteacht leis an gceol sular imigh mé abhaile. Bhain mé an-taitneamh as an searmanas. Ba bhealach deas é le críoch a chur leis an lá.

Slán go fóill ☺

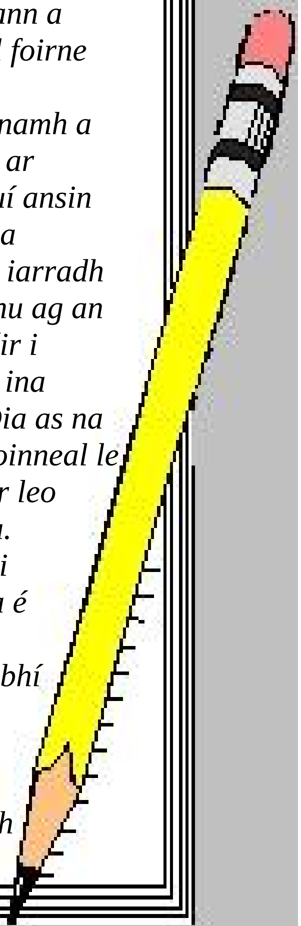

Foinse: Curtha in oiriúnint ó SoftKey Multimedia Inc.

1. a. Tabhair breac-chuntas ar bhealach **amháin** inar féidir an creideamh reiligiúnach a fheiceáil sa searmanas a bhfuil cur síos déanta air thuas.

(14 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. ● DEASGHNÁTH ● RANNPHÁIRTÍOCHT

Scrúdaigh conas is féidir deasghnáth *nó* rannpháirtíocht a fheiceáil sa searmanas a bhfuil cur síos déanta air thuas.

(14 mharc)

2. Déan cur síos ar a dtarlaíonn i searmanas reiligiúnach **eile** ar ghlac tú páirt ann nó ar bhreathnaigh tú air.

(16 mharc)

3. Mínigh cúis **amháin** a nglacann baill de phobal creidimh páirt sa searmanas reiligiúnach a bhfuil cur síos déanta agat air i gcuid *2)* thuas.

(16 mharc)

ROINN 4

(200 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

FREAGAIR **CÚIG** CINN DE NA SÉ CHEIST SEO A LEANAS.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

Ceist 1. POBAIL CHREIDIMH

A. a. Is ceannaire reiligiúnach é an tArdeaspag Alan Harper a bhfuil baint aige le hEaglais na hÉireann. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐ (8 marc)

b. Déan cur síos ar a bhfuil i gceist leis an obair a dhéanann ceannaire i bpobal creidimh.

(10 marc)

B. a. Mínigh **dhá** chúis a bhfuil tábhacht leis an gceannaireacht do phobal creidimh.

i.

ii.

(12 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

\+ =

b. ☐ FÍS INSPIORÁIDEACH ☐ TIOMANTAS REILIGIÚNACH

Cuir tic ✓le **ceann amháin** díobh seo thuas agus tabhair breac-chuntas ar shampla de conas is féidir é/í a fheiceáil in obair atá ar siúl ag baill de phobal creidimh sa lá atá inniu ann.

(10 marc)

Ceist 2. **BUNÚS AN REILIGIÚIN — AN CHRÍOSTAÍOCHT**

A. a. Is sampla amháin é Íosa ag 'Tabhairt Bia do Chúig Mhíle Duine' de bhéile a chaith sé in éineacht le daoine eile.

Ainmnigh sampla **eile** den chompántas boird ó shaol Íosa. ______________________

(8 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar ar tharla sa sampla den chompántas boird ó shaol Íosa atá ainmnithe agat i gcuid *a)* thuas.

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

(10 marc)

B. a. Déan cur síos ar ar mhúin Íosa dá dheisceabail faoi Ríocht Dé i mbéile a chaith sé in éineacht le daoine eile.

(10 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar shampla **eile** den chaoi ar mhúin focail nó gníomhartha Íosa do dhaoine faoi Ríocht Dé.

(12 mharc)

Ceist 3. BUNÚS AN REILIGIÚIN — NA MÓR-REILIGIÚIN DHOMHANDA

A. a. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'foilsiú' ná an chumarsáid a dhéanann Dia/neach le daoine. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐ (8 marc)

b. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air:

AN BÚDACHAS ☐ AN HIONDÚCHAS ☐ AN tIOSLAMACHAS ☐ AN GIÚDACHAS ☐

Déan cur síos ar shampla **amháin** den fhoilsiú ó scéal an reiligiúin dhomhanda a bhfuil tic curtha agat leis thuas.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

(12 mharc)

B. a. Léigh liosta na n-ainmneacha reiligiúnacha agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Meaitseáil ainm reiligiúnach **amháin** leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aige leis.

Ainmneacha Reiligiúnacha	*Reiligiúin Dhomhanda*
Allah	An Búdachas
Iáivé /YHWH	An Hiondúchas
An Té a fuair Léargas	An tIoslamachas
Bráman (Brahman)	An Giúdachas

Freagra:

Ainm Reiligiúnach	*Reiligiún Domhanda*

(8 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. ♦ AN BÚDACHAS ♦ AN HIONDÚCHAS ♦ AN tIOSLAMACHAS ♦ AN GIÚDACHAS

Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi ina mbíonn tionchar ag creidimh reiligiúnacha i g**ceann amháin** de na mór-reiligiúin dhomhanda thuas ar an mbealach ina maireann a bhaill sa lá atá inniu ann.

________________ (*Reiligiún Domhanda)*

(12 mharc)

Ceist 4. **CEIST AN CHREIDIMH**

A. a. Léigh liosta na ngnásanna reiligiúnacha agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Meaitseáil gnás reiligiúnach **amháin** leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aige leis.

Gnásanna Reiligiúnacha	*Reiligiúin Dhomhanda*
Aghaidh a thabhairt i dtreo Mheice	An Búdachas
Suí i suíomh na Loiteoige	An Chríostaíocht
Tefillin a chaitheamh	An Hiondúchas
Comhartha na Croise a dhéanamh	An tIoslamachas
Túis a ofráil	An Giúdachas

	Gnás Reiligiúnach	*Reiligiún Domhanda*
Freagra:		

(8 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** chúis a bhfuil tábhacht leis an ngnás reiligiúnach do dhaoine a bhfuil creideamh reiligiúnach acu.

i.

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

ii. ____

____

____

____

____

____

(10 marc)

B. a. Ainmnigh reiligiún domhanda **amháin** a luaitear leis an aondiachas. _______________

(8 marc)

b. Déan cur síos ar shampla **amháin** den chaoi inar féidir an t-aondiachas a fheiceáil i reiligiún domhanda a ndearna tú staidéar air.

____
(Reiligiún Domhanda)

____

(14 mharc)

Ceist 5. **CEILIÚRADH AN CHREIDIMH**

A. a. Léigh liosta na bhféilte reiligiúnacha agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Meaitseáil féile reiligiúnach **amháin** leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aici leis.

Féilte Reiligiúnacha	*Reiligiúin Dhomhanda*
Díbheálaí (Diwali)	An Búdachas
Yom Kippur	An Chríostaíocht
Eid-ul-Fitr	An Hiondúchas
Wesak	An tIoslamachas
An Cháisc	An Giúdachas

Freagra:

Féile Reiligiúnach	*Reiligiún Domhanda*

(8 marc)

b. Déan cur síos ar shampla **amháin** dá bhfuil i gceist i gceiliúradh a dhéanamh ar thráth den bhliain a mheasann baill de reiligiún domhanda a bheith naofa.

____
(Am Beannaithe)

(12 mharc)

B. a. Léigh liosta na rudaí reiligiúnacha agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Meaitseáil rud reiligiúnach **amháin** leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aige leis.

Rudaí Reiligiúnacha	*Reiligiúin Dhomhanda*
Lampa Artí	An Búdachas
Meanóra (Menorah)	An Chríostaíocht
Róba Kathina	An Hiondúchas
Cros Chéasta	An tIoslamachas
Mihrab	An Giúdachas

Freagra:

Rud Reiligiúnach	*Reiligiún Domhanda*

(8 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Is sampla amháin í an choinneal de rud reiligiúnach a úsáidtear sa phaidreoireacht. Tabhair breac-chuntas ar conas a úsáideann baill de mhór-reiligiún domhanda rud reiligiúnach **eile** sa phaidreoireacht.

______________ (*Rud Reiligiúnach*)

(12 mharc)

Ceist 6. **DÚSHLÁN NA MORÁLTACHTA**

A. a. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'peaca' ná ______________

(8 marc)

b. Déan cur síos ar **dhá** iarmhairt (thoradh) a d'fhéadfadh a bheith ar pheaca do bhaill de phobal creidimh.

i.

Don Scrúdaitheoir amháin

\+ =

ii.

(12 mharc)

B. a. Feictear an anabaíocht mhorálta nuair

(8 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shampla dá bhfuil i gceist i bhfás duine chun aibíocht mhorálta.

i.

ii.

(12 mharc)